

Östra Finland.

Utkommer hvarje hälgfri dag.

Redaktion. K. K. Nord, ansvarig redaktör. Alexis Lillja, redaktionssekreterare. Gunnar Allén.

Redaktionsbyrå: Salakkahtigatan 9. Telefon 39.

Redaktionen träffas 8 f. m.—4 e. m.

Prenumerationspris i Viborg.
12 mk. för 1/2, 9 mk. för 3/4, 6 mk. för 1, 3 mk. för 1 1/2, 1 mk. för en månad — å öfriga orter inom landet tillkommer försändningskostnaden och postförvaltarearvodet. I **Ryssland** 1/2, år 5 rubel 1/2 år 2 rubel 50 kop. 1/4 år 1 rub. 25 kop. kan prenumereras Edgrens bokhandel i St. Petersburg eller direkt från Redaktionen. Tidningen hemläses gratis. Lösnummer 10 penni.

Annonspris: 9 p. m/m före texten samt 7 p. m/m efter texten. Annonser om dödsfall 4 mk. om födde, förlovade och vigde äfvensom begravnings- och tacksägelseannonser 2 mk. **Annonskontoret,** Salakkahtigatan 9, telefon 39, öppnhålles från 9 f. m.—6 e. m.

Wekrotniemi.

Tel. N:o 102.

Hyflade och ohyflade trävaror af alla slag såväl luffitorra som ängtorkade.

Utskottsbräder & Ribbved.
OBS! 7 torkugnar.

DAGLISTA.

Läkares

mottagningsstuder äro:
Elisabeth Bonnell, barn- och kvinnosjukd. 10—12, 5—6. Magnusgatan 2, (Hörnet af Torkeleg.) Tel. 1410.

Massös.

Erika Saari.
Maltgatan 14.

Siri v. Törne

exam. sv. massös o. sjukgymnast.
adr. Maltgatan, Fru Liudwall.
Telef. 799. Kl. 1—3 e. m.

Bankernas kontorstider.

Finlands bank kl. 10—2 p. d.
Nordiska aktiebanken kl. 10—3 p. d. o. Lörd. endast kl. 10—2. p. d.
Finlands Handelsbank, aktiebolag. Torkelsgatan 4. Banktid. 10 f. m. — 3 e. m.
Kansallie-Osake-Pankki kl. 10—3 p. d. o. Lörd. endast 10—2 p. d.

Svenska församlingens

Pastorskansli

Biskopsgatan 6,
öppet kl. 1/11—1/12 f. m.

Viborgs arbetsförmedlingsbyrå

Magnusgatan 8, öppen alla hvardagar kl. 12—2 e. m. och kl. 1/7—1/8 e. m.

K. T. Forsténs

Blomsterhandel Torkelsg 1
Telefon 456.

Aug Cornér

Blomsterhandel, Alexandersg 12
Tel. 866.
Trädgård & bostad telef. 940.

A. Korhons

Bokbinderi- och linieringsaffär
grundad 1810 Vaktorsgatan 25. T. 1 69.
Godt arbete och moderata priser.

Albin Holopainens Bokbinderi.

Katarinegatan 11. Demus. Telefon 816

Aug. Saari

Tapetserare

Fredriksk. 3. Telefon 1280.

D. Tikanders

Skodonsaffär
Torkelsgatan 6. — Telefon 526.

Wiborg's Charkuteri.

Katarinegatan 13. Telef. 1369.

Anna Korhons

Stickningsaffär & Barngarderob
Katarinegatan 12. Telefon 966.
Järnvägsatan 3 — Telef. 256.
|—| rekommenderes. |—|

**ACCIDENS-
— OCH —
ANDRA — — —** TRYCKARBETEN

UTFÖRAS SNABBT
OCH BILLIGT Å

ÖSTRA FINLANDS TRYCKERI.

Barnvagnar,
Sportkärror,
Jernsängar,
Fjedermadrasser,
Tagelmadrasser,
Husgerädsartiklar,
säljes till lägsta priser å
Östra Finlands Byggnadsmaterialiehandel.

Vadd & täckaffären

Domus.

Vackra och lätta **sommartäcken,**
filtar,
dynor,
madrasser,
löstäcken,
stort urval **satiner.**

Sammanträden.

Personer,

intresserade för den på dagordningen stående frågan angående vår **svenska inhemska skådebans framtid,** sammankallas till möte å Societetshuset härstädes lördagen den 28 maj kl. 8 e. m. för att taga del af ett andragande i frågan.

TILL SALU.

Utbjudes hyra.

Världens förnämsta likör

- Försäljes öfverallt -

BENEDICTINE
VÄLSMAKANDE-HÄLSOSAM.

- Serveras öfverallt -

**Färger,
Oljor,
Tapeter,
Linoleum**

Maskinförnödenheter

hos
O. Y. Selh Sahlberg A. B.

Offentliga nöjen.

Gambrini.

!!! **Chocolade Trio** !!!
Den berömda Amerikanska Neger sång- och dans truppen.
OBS! Endast några aftnar. OBS!
Jämte öfriga artister.
Börjas kl. 1/29. Fri entré.

Prenumerera på
„Östra Finland“

Viborg, den 27 Maj 1910.

Ett politiskt bref.

Stockholm, i maj.

Under normala förhållanden borde riksdagen vid det här laget vara afbläst. I det stället arbetar det politiska maskineriet under starkare tryck än någonsin förut under riksdagens lopp. Inga tecken till trötthet eller afmatning förmärkas. Nästan hvarje dag har sin stora fråga, som spänner intresset, men af forcering ser man föga. Riksdagen har tagit sitt parti och den diskuterar lika grundligt och detaljeradt, som om vi befunnit oss långt inom den reglementerade tiden. I Första kammaren är man efter vanligheten mindre talträngd och om det berodde på den, så skulle det hela gå fort nog. Andra kammaren däremot är regelbundet långt på efterkalken med föredragningslistorna och synes ha gjort sina nattplena till en permanent institution. En annan sak är, om de oändliga debatterna lända till sakligt bättre resultat. Man kan åtminstone ifrågasätta det parlamentariska ömdömet hos representanter, hvilka vid den här tiden öda bort timmar af en dyrbar tid med att diskutera rena struntfrågor, då det exempelvis gäller nybyggnader vid statens järnvägar. Det erinrar öskt om herr von Möller och svinhuset vid en liten station på Västkostbanan, vid hvilken viktiga frågor behandling civilministern, herr von Krusenstjerna, på sin tid till Första kammaren glädje presterade en öfverraskande sakkunskap. Herr v. Möller var åtminstone rolig, hvilket man icke kan säga om hrr Wawrinsky från Stockholm och Ekman på Lu gård, hvilka plötsligt väckt uppmärksamhet. Men då den ena önskat bli öfverrevisor vid järnvägarne och den andre järnvägsfullmäktig, får man väl antaga, att de besitta en eminent kännedom om järnvägsfrågor.

Trots den stora arbetsbörda, som hvilat på regeringen, visar icke heller den några tecken till trötthet. Sedan månader tillbaka har den bombarderat riksdagen med det ena stora lagförslaget efter det andra och äfven de mest prononcerade motståndare erkänna öfverhållsamt dess energi och aktivitet. Ännu så sent som den 20 dennes aflämnades preventivlagen, som bekant föranledd af Hinke Bergegrens propaganda. Ryktet förmålar, att det skall vara professor Thyren, som är lagens egentliga upphofsman, men den granskning, som lagrådet ägnat densamma, lofvar icke godt för dess mottagande i riksdagen. Därest det nu skulle ha förhållit sig, som polismästaren i Stockholm först meddelade, att en verksamhet som Hinke Bergegrens undandrog sig lagens nuvarande bestämmelser, så hade man onekligen haft ett stöd för den uppfattningen, att lagen kräfe en skärpning. Då polismästaren i detta afseende skiftat mening och förordnat om åtal, har den nya lagbestämmelsen förlorat åtskilligt af sin karaktär af nödvändighet.

Skulle preventivlagen falla, så kommer regeringen förmodligen att taga utgången med jämnmod. Hvad man än må säga, så har den sprungit fram som det direkta resultatet af en enda mans uppträdande. En

lag bör hvilat på mera allmängiltiga grunder och det kan starkt sättas på fråga, hvad som vållat den största skadan: herr Bergegrens föredrag eller det väsen, som den konservativa hufvudstadspressen fört med anledning därpå. Det var med ett visst fog, som herr Branting vid preventivlagens remittering karakteriserade såväl det myckna skrivföret som själfva lagen såsom en kolossal generalreklam för hela saken. Man behöfver icke rekommendera taktiken att sticka hufvudet i busken för att känna sig tveksam om effekten, då frågor af denna art behandlas som allmänna konversationsämnen.

Regeringen har ostridigt att se på ett så framgångsrikt resultat af sitt samarbete med årets riksdag, att den väl bör kunna smälta en och annan motgång. Af alla hufvudtitlarna är det endast sjöförsvaret, som gått illa och af allt att döma komma regeringens stora frågor att i hufvudsak vinna riksdagens bifall. Prästlöneregleringen är redan så godt som under tak, statsbanspensioneringen är klar, den nya tullstadgan är klar, den elektriska anläggningen vid Porjus likaledes och sjukvårdslagens framgång har säkerligen ingenting att riskera af det klumpiga krokbenet i Andra kammaren att kasta i dess väg frågan om obligatorisk sjukförsäkring. Då hela sjukvårdskamlingen förklarar sig tillfredsställdt med förslaget, har motdraget endast en bitter bismak af opposition quand même. Mot sammanjämkningen i aktiebolagslagen synas däremot i sista stund övriga hinder ha rest sig och i fråga om lagen angående föreningar lär regeringen själf icke göra sig några förväntningar. Bolagslagens fall skulle säkerligen väcka beklagande. Underrättelsen om svårigheterna inom lagsutskottet kommer som en fullständig öfverraskning.

Under debatten om den nya tullstaflan uttalade finansministern sin tillfredsställelse med det resultat, hvartil bevillningsutskottet kommit. Det finns alla skäl för det uttalandet. Man hade väntat sig en fruktansvärd splittring och man bevitnade istället en sällsynt enighet i den ömsesidiga kompromissens tecken — ett resultat, som kamrarna endast rubbade på några få punkter. Men herr Swartz har personligen dessutom synnerligen goda skäl att vara nöjd med sitt arbete och med sin ställning till riksdagen. Det lider intet tvivel, att finansministern under denna riksdag mer och mer framträtt som regeringens starkaste man. Riksdagen har också i ovanligt hög grad varit hans. Finansiella frågor ha tagit större delen af dess uppmärksamhet i anspråk och finansministern har i ovanligt hög grad tilltvingat sig respekt inom i öfrigt mycket skilda politiska grupper. Det är mycket länge sedan en svensk fackminister framträdde med en sådan pondus som herr Swartz.

Finansministerns stora fråga vid innevarande riksdag är naturligtvis inkomst- och förmögenhetsskatten. Det är ostridigt att han i sin finansreform tillmötesgått långt gående radikala fordringar. Man har sett det bästa beviset därutinnan, att inga protester höjts från liberala samlingspartiet — »våra vänner fienderna», som herr Swartz gärna uttrycker sig i privatlivet — och icke minst i den starka opposition, som vid reformens framläggande mötte inom Första kammaren. Det såg ut i början, som om det hela skulle gå sönder, men finansministern och hans kolleger ha stått orubbliga som en klippa och man har fått bevitna, att oron betvins-

gats och att stormen inom Första kammaren lagt sig. Så mycket torde man emellertid vid det här laget kunna säga, att det näppeligen skulle ha lyckats en liberal regering att driva Första kammaren så långt på eftergifternas väg som här har skett.

Detta hindrar icke att på socialistiskt håll, där man för öfrigt lifligt beundrar hr Swartz's skarpa och klara hufvud, drivits ännu längre gående skattekräf. Från sin förmögenhetsbeskattning har regeringen, som bekant, undandragit lösöre. Inom bevillningsutskottet har man från ytterlighetssidan gjort gällande, att äfven lösöre skulle beskattas — ja, man lär ha gått ännu längre därtill att vilja värdera samlingar och skattelägga dem såsom förmögenhet. Enligt denna tankegång skulle exempelvis ägaren till Skokloster ha nödgats värdera slottets enastående samlingar af gamla möbler, vapen och öfriga konstskatter och påförts beskattning i denna riktning, men nödgats ge med sig i fråga om juveler, hvilka således skola komma att beskattas — med hvilken effekt för statskassan återstår att se . . . Tyvärr äro våra svenska »diamantrottningar» skäligen tunnådda.

En annan stor fråga, som kommer att taga den återstående riksdagstiden i anspråk, är gifvetvis aftalslagarne. Det är nu tämligen väl bekant, i hvilken riktning utskottets förslag kommer att gå och det återstår att bevisa, i hvad mån regeringens mycket klandrade upplösning af aftalskommittén och förslagens utarbetande inom justitiedepartementet haft några menliga påföljder i sak. Det k. förslaget lär i hufvudsak vara bifallet och det viktigaste tillägget är den i enlighet med herr Schottes yrkande föreslagna påbyggnaden af förlikningsinstitutionen, mot hvilken regeringen icke lär ämnat göra några invändningar. Så mycket starkare lära betänkligheterna komma att göra sig gällande mot herr Schottes förslag att aftalslagen endast skulle gälla i fem år. Lagstiftning på termin är hos oss en okänd företeelse och hur skulle det egentligen gå, om alla kollektivaftal med ens upphörde att gälla? Bindande lag för alla parter under fem år, därefter kanske det tomma intet! En annan svårighet är, hurvida arbetsgifvarne skola kunna släppa ifrån sig ett så viktigt vapen som sympatilockouten. Arbetarne och arbetsgifvarne tvingas af förhållandenas makt in på olika stridsmetoder. För arbetarne är smärkiget det bästa vapnet, för arbetsgifvarne den stora stridslinjen. Det kan inte hjälpas.

Aftalsutskottet och dess ordförande, landshöfdingen frih. Lagerbring, har haft ett betydande arbete. Socialdemokraterna inom riksdagen ha från början icke gjort någon hemlighet af, att de intaga en rent negativ ståndpunkt och att de icke vilja veta af någon aftalslag, som binder arbetarnes rörelsefrihet och som — kan man tillägga — gör arbetarledarna mera umbärliga genom att söka införa fred och lugn som det normala på arbetsmarknaden. Hvarför skall man förneka faktum: ledarnes element är striden? Det är för mycket sagt, att socialisterna inom aftalsutskottet ha bedrifvit medveten obstruktionspolitik, men det är påtagligt att närvaron af rent negerande element i hög grad försvårat arbetet. Ett af de förnämsta klagomålen från deras sida har varit, att tiden varit för kort tilltagen för att utskottet skulle kunna behandla den svårösta frågan. Må vara, men måste man

Bröllop, större och mindre beställningar å Middagar, Soupéer och Samkväm.
OBS! MED MUSIK. OBS!

ESPLANAD-PAVILJONGEN
1sta klass kök och vinkällare — Rekommenderas

Specialitet: **Arrangerade Middagar & Soupéer**
— Emottagas tacksamt pr telefon N:o 44 ock 6 80. —
Ferm Betjäning!

Smörgåsbord från kl. 1/2 10—1 f. m.
Middagsservering ,, ,, 3—6 e. m.
Portionservering hela dagen.

Restaurant Gambri

f. d. „Katarina“, Katarinegatan 23.

Varieté-föreställning

från kl. 1/2 9 e. m.

Telefon 11 73.

icke instämna i frih. Lagerbrings ord till landssekreteriatets ordförande: om arbetsgifvarnas och arbetarnas representanter skulle sitta i sex år och diskutera aftalslagen, så skulle de ändå aldrig kunna komma till enighet!

S. D. S.

Nyheter för dagen

Landtdagens afslutande. Generalguvernören har ingått med framställning om landtdagens högtidliga afslutande den 30 maj.

Utdelningen af landtdagshandlingarna och andra officiella publikationer till biblioteken. Landtdagens kansli kommission har godkänt den för frågan om ordnandet af de officiella publikationerna utdelning till biblioteken tillsatta delegationens förslag: att landtdagshandlingarnas distribution gratis till biblioteken måtte afbrytas till dess senaten behandlat delegationens förslag om utdelningen af öfriga officiella publikationer; att landtdagshandlingarnas distribution för åstadkommandet af nödig enhetlighet vid utdelningen af officiell litteratur till biblioteken, skulle överlämnas till den af delegationen föreslagna »Statens biblioteksdelegation»; samt att landtdagshandlingarnas distribution till distriktsbiblioteken skulle ske med iakttagande i tillämpliga delar af de af delegationen för stambiblioteken utarbetade villkoren genom »Statens biblioteksdelegation» försorg.

Medlemmarna i »Statens biblioteksdelegation» skulle tillsättas af Folkupplysningssällskapet och Svenska folkskolans vännar.

Lotsvärkets förryskning. Til enda behandling vid landtdagens plenium i går upptogs grundlagsutskottets betänkande ang. petitionerna med anledning av den planerade förryskningen av det finska lotsvärket.

Repr. Sundblom påpekade, att grundlagsutskottet i sitt betänkande påvisat vilken oerhörd kränkning en förryskning av vårt lotsvärk vore. Hänvisade till lotsarnas fasta fosterländska ståndpunkt. Utan vidare diskussion godkände landtdagen grundlagsutskottets betänkande och beslöt sålunda anhänga att det finska lotsvärkets ombildning till en rysk inrättning måtte, såsom stridande mot grundlag och jämväl i öfrigt fördärligt, få falla.

Governör Alfthans afskedsansökan föredrogs i går i senaten, som beslöt insända densamma till högsta ort.

Polisinrättningarna i landets städer. Senaten har till ett utskott, bestående af senatorer na Markoff, Berg och Saarikoski, hänskjutit generalguvernörens skrivelse angående utarbetande af ny stat för polisinrättningen i Helsingfors. frågan om uppgörande af förslag till ny förordning angående polisen i landets städer, lagberedningens i sådant ändamål uppgjorda förslag jämte guvernörernas och stadsmyndigheternas däröfver afgifna utlåtanden, guvernörens i Nylands län skrivelse jämte af stadsmyndigheterna i Helsingfors insändt förslag till ny förordning för polisinrättningen i Helsingfors samt ändrad stat för densamma äfvensom en af betjände vid polisinrättningen Helsingfors inlämnad ansökan om beviljande af sökandena af arvodesförhöjning efter vissa års tjänst.

Governören i Åbo och Björneborgs län årsberättelse. Med anledning af generalguvernörens anmälan till senaten om att guvernörens i Åbo och Björneborgs län årsberättelse för år 1908 ännu icke insändt samt hans därjämte gjorda anhängan om åtgärd från senatens sida i anledning härf har senaten beslutit förstärkande guvernören att tillse, det hans årsberättelser framdeles inkomma inom stadgad tid. Skulle detta icke visa sig möjligt med den tjänstemannapersonal, hvaröfver han förfogar, äger han inkom-

ma till senaten med anhållan om ett mindre anslag för ändamålet.

Forskningen efter ortsnamn. Senaten har förkastat svenska och finska litteratursällskapens samt särskilda andra vetenskapliga föreningars anhållan om ett årligt anslag af 5,000 mk. under 3 års tid för en ordnad forskning efter ortsnamn i de i arkiven befintliga handlingarna.

Beviljad pension. Senaten har beviljat lektorn vid Sordavala seminarium A. Th. B. Genetz en livstidspension om 4,800 mk.

Sordavala seminarium. Senaten har beviljat ett extra anslag om 248 mk. 66 p. i månaden under 5 månaders tid för avlöande av en vikarie åt lektorn vid Sordavala seminarium A. Th. B. Genetz, som är medlem af en av senaten tillsatt kommitté för ordnande av fiskerilagsstiftningen.

Upprätthållandet av Finlands grundlagar.

Till enda behandling upptogs vid landtdagens plenium i går grundlagsutskottets betänkande ang. petitionerna om upprätthållandet av Finlands grundlagar.

Repr. Mechelin påpekade att vårt lands ställning blivit allt svårare och att dumautskottet icke läst avseende vid landtdagens svar rörande rikslagsstiftningsfrågan och i sitt betänkande endast med några fraser avspisat frågan om vederbörande i kejsardömet ha rätt att stifta lagar för Finland. I landtdagens svar har påvisats att kejsardömet ej har en sådan rätt, men dumans utskott har likväl uttalat att den i landtdagens svar ej funnit något nytt. Ministerrådets ordförande synes använda allt sitt inflytande för att få en expropriation av Finlands lagar förvärfkligad. Det oaktat har grundlagsutskottet fullgjort sitt arbete. Såsom av betänkandet synes har ett rikligt material samlats för dess arbete. Fullständig klarhet i saken har utskottet ej kunna bringa, enär tiden varit för knapp och en handling anlänt för sent. Denna handling har utdelats i landtdagen. Talaren påvisade det falska i de i denna handling uttalade påståendena att senaten icke skulle hava rätt att taga initiativ i lagstiftningsfrågor.

Betänkandet är en diger anklagelseskrift, men annorlunda har det ej kunnat uppgöras. Där är ännu ej påvisat, vilka följder på det ekonomiska livets område denna politik har medfört. Utskottet har i sitt betänkande sökt iakttaga måttfullhet. Ingen kan veta vad som blir följden av petitionen, vilken landtdagen kommer att godkänna, men petitionen bör i alla händelser avgå.

Repr. Nuorteva hänvisade till tidigare petition, samt att de ej varit till nytta för landet. Kämt är att orsaken till november manifestet var till största delen den mäktiga folkrörelse, som då fordrade sin rätt. Folkets rätt blir först då beaktad, då folket med mera kraft än hittills självt fordrar den. Då vi hava vår rätt klar, böra vi abstrahera från all falsk diplomati och måttfullhet och fordra vår rätt direkt och utan fruktan. Grundlagsutskottet har varit för försiktigt i sina uttryck. Det har tydligen ej velat sära regeringen.

Tal. förordade socialdemokraternas reservation, däri föreslås, att i betänkandet skulle påpekas de tidigare landtdagens upplösning, vilket ej är överensstämmande med grundlagarnas anda och varigenom landtdagen hindrats från ett viktigt lagstiftningsarbete. Förenade sig även i övriga punkter om socialdemokraternas reservation. Påpekade det på senare tider inträffade förtrycket mot yttrandefriheten och yttrade att grundlagsutskottet alls ej berört dessa grundlagsbrott. Berörde även generalguvernörens förordnanden rörande tillstånds beviljande till föranstående av lotterier och ville, att utskottet skulle framdragit även dessa.

Repr. Koivisto förenade sig om betänkandet.

Efter en serie omröstningar om särskilda punkter i reservationen, godkändes betänkandet varigenom landtdagen beslöt i underdånighet anhänga, att Hans Kejsarliga Majestät i nåder ville upprätthålla Finlands grundlag samt förordna att de från dessa lagar avvikande åtgärder, som under de senaste åren vidtagits, skola rättas eller återkallas.

Folkskolelärnarnas resestipendier. Skolöverstyrelsen hade hemställt om beviljande av 2,000 mk att utdelas i stipendier om 100 mk åt framstående folkskole- och folkhögskolelärare för besök vid allmänna nordiska skolmötet i sommar i Stockholm.

Ärendet föredrogs i går i senaten, varvid en senator, hänvisande till en bestämmelse att finnar ej få deltaga i utländska kongresser så framt ej Ryssland är representerat, föreslog att hemställan måtte förkastas. En annan senator föreslog hemställans avböjande på finansiella grunder oberoende däraf att såväl i utgiftsstaten för innevarande som för nästa år finnes upptaget ett anslag för folkskollärarnes resor utomlands.

Senaten beslöt förfråga sig hos generalguvernören om Ryssland är representerat vid nämnda möte.

Teaternas statsunderstödd. Senaten har höjt det årliga anslaget för Finska landsortsteatern till 18,000 mk. för åren 1911—1912—1913, utslaget för Tammerfors teater till 15,000 mk. för 3 år, anslaget för Svenska inkemiska teatern till 12,000 mk. för 3 år och anslaget för Folkteatern till 12,000 mk. för 3 år. Dessa anslag bero likväl av statsverkets tillgångar.

Stipendierna vid normallyceerna. Senaten har beslutit höja stipendierna, för de vid normallyceerna anskulerande lärarna från 10,000 till 16,000 mk. i händelse statsverkets tillgångar sådant medgiva.

Sordavala stadsplan. Senaten har stadfäst särskilda förändringar i Sordavala stadsplan.

Förre kadettskolans i Fredrikshamn. Senaten har beviljat ett anslag om 6,320 mk för förre kadettskolans i Fredrikshamn byggnaders hållande i skick under år 1910.

Extra poliskonstaplar. Senaten har beviljat 583 mk 35 p. till avlöande av en extra polis-konstapel vid Kymmene järnvägsstation, 450 mk till avlöande av en extra polis-konstapel i Sulkava distrikt och 400 mk till avlöande av en extra polis-konstapel i Koli by av Pielsjärvi distrikt.

Grundlagsutskottets betänkande i laglighetsfrågan.

Socialdemokraternas reservation.

Utskottets alla socialdemokratiska medlemmar ha, som redan nämnts, till betänkandet fogat en reservation. De yrka bl. a. följande: att i betänkandet borde införas en anmärkning om de ständiga landtdagsupplösningarna; att från betänkandet måtte utelämnas uttalandet, att 1878 års värnpliktslag tillvaratog jämväl intressen af s. k. allmän riksbetydelse; att från motiveringen skulle strykas uttalandet därom, huru den nuvarande ordningen för föredragning af finska ärenden kunde ersättas med en annan som jämväl skulle trygga kejsardömet intressen.

Beträffande bilagorna yrka reservationerna: att i fråga om bidragen till ryska riksskattkammaren för militära ändamål åren 1908—1909 ett uttalande borde införas, att enär stadganden om dylika bidrags utbetalning icke kunna lagligen utfärdas på administrativ väg, det är uppenbart, att dessa åtgärder varit olagliga; att i fråga om publicerandet af ryska förordningar i Finlands författningssamling för att lända Finlands invånare till efterrättelse måtte införas ett uttalande, att denna publikation icke kunnat gifva berörda författningar laglig giltighet i Finland samt att de åtgärder, genom hvilka publikationen kommit till stånd, innebära medverkan till lagstridigt tillvägagående; att i fråga om utbetalningen af de militära bidragen för åren 1906 och 1907 ett uttalande borde ingå,

att utbetalningen icke stod i överensstämmelse med våra grundlagar; att en anmärkning borde införas om utbetalningen af 2 1/2 million rubel för sammanbindningsbanan mellan kejsardömet och Finlands järnvägsnät; att ett uttalande skulle införas, att de utan landtdagens samtycke under de tvenne senaste åren utbetalade medlen till ryska riksskattkammaren icke kunnat undgå att utföra en mycket störande inverkan på statens ekonomi.

Mordet i Fredrikshamn.

En skrivelse från generalguvernören till prokuratorn.

Generalguvernören har meddelat prokuratorn att rapporten öfver den polisundersökning som guvernören i Viborgs län till honom insändt rörande mordet i Fredrikshamn å arbetaren Muuri redan den 12 maj öfversändts till befälhafvaren för 22 armékåren för åtgärd med begäran om meddelande angående beskaffenheten af de vidtagna åtgärderna. Denna anhållan har numera af generalguvernören förnyats och loftar han hålla t. f. prokuratorn underriktad om inkommande svar.

Sin skrivelse slutar generalguvernören på följande sätt: Med anledning af Edert bref af den 14 maj uppmanar jag Er att ofördröjligen redogöra för, på hvilka grunder Ni ansett det möjligt att i Eder skrivelse kategoriskt påstå att de militära myndigheterna varit överkamma i denna sak.

Omgestaltningen af lotsverket.

I sitt i ämnet afgifna betänkande framhåller grundlagsutskottet först att det ryska sjöförsvarets intresse är fullt tillgodosett genom det finska lotsverkets nuvarande organisation. Beträffande förslaget att lotsverket med hela dess lösa och fasta egendom utan vidare skulle öfvergå i ryska marinministeriets ägo, utvecklar utskottet i en ingående motivering att detta förslag fullständigt åsidosätter viktiga bestämmingar i Finlands grundlag. Däremot vore det, såsom äfven i petitionsmemorialet antydes, icke stridande mot finsk grundlag om för de ryska krigsfartygens behof särskilda lotsar anställdes, hvilka skulle betjäna endast dessa fartyg.

Då enligt förslaget, säger utskottet, lotsverkets officerare och tjänstemän samt lots- och fyrbetjände skulle öfverföras i rysk tjänst samt för förselers i tjänsten åtalas vid rysk marinriktsdomstol, så innebär detta, bland annat en kränkning af den rätt grundlag tillförsäkrat hvarje finsk medborgare att blifva dömd af den domstol, under hvilken han enligt landets lag hör (R. F. § 16). En sådan öfverföring äro nämnde tjänstemän och betjände ej skyldiga att underkasta sig.

Hvad beträffar lotsverkets ledning och förvaltning, är det uppenbart att, om de anförts myndigheter, hvilka äro mer eller mindre främmande för förhållandena i landet, detta måste vara egadt att sänka den nivå ifrågovarande institution nått samt att för framtiden omöjliggöra en utveckling jämsides med de ökade kraf, som komma att blifva en följd af sjöfartens vidare utveckling.

Enligt lotsverkets reglemente (§ 66) verkställs bevakningen af tullområdet till stor del genom lotsverket. Hvarje lotsstation, som är förlagd till ställe, där farled från havet inkommer, fungerar nämligen i flere afseenden såsom tullbevakning. Om lotsverket underordnades marinministeriet i kejsardömet, skulle dess berörda åliggande själfvaldt upphöra, synnerligast som marinministeriet icke i kejsardömet har en motsvarande uppgift. Den föreslagna förryskningen af lotsverket skulle sålunda kännbart försvåra tullområdets bevakning och i hvarje fall nödvändiggöra vidtagandet af särskilda åtgärder, som kräde betydande kostnader.

Insikten om de vådor genomförandet af den planerade omorganisationen af det finska lotsverket måste medföra för sjöfarten i de finska vattnen har hos sjöfarande och assurantörer samt inom handelskretsar såväl härstädes som i utlandet framkallat lifligt oro och bekymmer. I själfva verket vore skadan för landet af en dylik åtgärd oberäknelig. Då navigationen i de finska farvattnen blifvo osäker samt premierna för assurans af fartyg och last till följd härf komme att stiga, skulle Finlands handel med utlandet, hvar-

af landets ekonomi och, bland annat, äfven tullinkomsterna äro i hög grad beroende, lida afbräck. Hvad särskildt beträffar utförelsen af Finlands viktigaste exportartikel, hvilken såsom bekant utgöres af trävaror, så bör här framhållas att denna till öfvervägande del besörjes af utländska fartyg, hvilka ännu mindre än de inhemska kunde lämpa sig efter de förändrade förhållandena, samt att sagda artikel svårigen skulle förmå bära de stegrade fraktkostnaderna.

Likaledes är det klart att främmande nationer, hvilka idka sjöfart eller handel på Finland, komma att lida men af ett dylikt tillstånd. Och äfven för den ryska marinen skulle ifrågovarande åtgärd utan tvivel medföra skadliga verkningar. På grund af hvad i det föregående anförts får grundlagsutskottet vådsamt föreslå att landtdagen ville i en underdånig petition anhålla, att förslaget angående ombildningen af det finska lotsverket till en rysk inrättning, såsom stridande mot grundlag och jämväl i öfrigt fördärligt för landet, måtte få falla.

Tullverket. Tullstyrelsen har mellan Lauta och Suvanto i Taipaleenjoki inrättat en tullbevakning för denna seglationstid att öfvervaka de längs älven gående farkosterna.

Viborgs hovrätt. En assessorstjänst vid härvarande hovrätt har anslagits ledig att sökas inom 56 dagar räknat från den 20 dennes.

Till notarie utnämde hovrätten i går vicehäradshövding Torsten Boisman.

Vicepresidenten i Viborgs hovrätt A. Späre har av senaten beviljats tjänstledighet under juni och juli månader.

Senaten har berättigat hovrätten att till ledamot adjungera kanslisten J. F. Selin.

Finland och Ryssland.

Ett sista försök.

Från Petersburg bekräftas till Aftonbladet en till utländska tidningar telegraferad uppgift, att personer i hög och inflytelserik ställning göra energiska ansträngningar i syfte att öfvertala kejsaren till att suspendera den blifvande lagen om rikslagsstiftningen för Finlands räkning för en tid af

två år.

Man hoppas nämligen, att riksduman efter nästa val skall få en mer liberal sammansättning, så att man då kunde få mer gehör därstädes för bevarandet af Finlands hittillsvarande politiska ställningar inom tsarriket.

Dödsfall. Den 20 dennes avled i Savitaipale prästgård fru Selma Constantia Durchman, född Hällfors i en ålder af 64 år. Hon sörjes närmast av make, kyrkoherden F. V. Durchman.

Kexholms badinrättning. Till intendent vid Kexholms badinrättning har antagits hr J. Kainulainen, till ceremonimästare stud. Aarne Sihvo från Mohla, till överbaderska sjuksköterskan fröken Siri Gyllenbögel och till kontorsbiträde fröken Aino Kuutti.

Finansrelationen för 1908.

Landtdagen godkände vid plenium i går efter en längre diskussion med 121 röster mot 34 utskottets anmärkningar mot F. Å. A. för befordran av tredje klass passagerare å bolagens båtar och uttalade förhoppningen att vederbörande måtte vidtagna åtgärder för missförhållandenas avhjälpande.

Hamfrågan i Viborg.

Vid stadsfullmäktiges sammanträde i går förekom äfven stadens hamnfråga åter till behandling.

Hamnutskottet hade föreslagit, att ett område af 37,500 m² i norra hamnen måtte fördjupas, på det att smärre fartyg, hvilka i följd af det otillräckliga djupet i norra hamnen nu måste lossa och lasta i södra hamnen och sålunda yttermera öka den där rådande trängseln, skulle kunna begagna sig af norra hamnen. Den jordmängd, som genom muddring borde undanskaffas, har beräknats till 30,000 kubikmeter och kostnaderna till 12,000 mk.

Stadsfullmäktige beslöt uppdraga åt drätselkammaren att af sakkunniga införskaffa utredning därom, huruvida fördjupningen icke blefve skadlig för kajerna vid norra hamnen. Emellertid skulle muddringen få vidtaga, och uttalades det önskningsmål, att stadsfullmäktige blefve underrättade om experternas utlåtande.

I samband härmed redogjorde ordföranden i hamnutskottet, kommerserådet W. Hackman för hamnfrågans nuvarande ståndpunkt och de åtgärder hamnutskottet hittills vidtagit i ärendet.

Såsom känt, föreligger sedan år 1908 ett stort förslag af stadsingenjören B. Gagneur beträffande det sätt, hvarpå Viborgs södra hamn kunde utvidgas så, att den för en lång framtid skulle motsvara sjöfartens ständigt stigande behof på vår ort. I detta förslag ingår som en väsentlig del en ringbana från Maaskola genom Kangasranta till Havis och vidare längs stranden förbi mekaniska verkstaden och nedanom södra vallarna till den nuvarande hamnbanan i södra hamnen. Då den projekterade ringbanan till största delen komme att ledas genom staden tillhörig mark, blefve kostnaderna för densamma icke så stora som från en del håll inom stadsfullmäktige framhållits.

Inalles stiger kostnadsförslaget för ingenjör Gagneurs hamnprojekt i dess helhet till 13 miljoner mk, hvari då äfven ingå kostnaderna för nödiga byggnader, såsom magasin m. m. Förslaget har emellertid den fördel, att det kan fördelas i 5 å 6 delar, hvilka särskildt hvar för sig kunna utföras under många år. Detta förslag upptog hamnutskottet till pröfning och anhöll i detta syfte om utlåtande af senator Lindberg, hvilken i vårt land var den erfarnaste fackman på hamnbyggnadsområdet. Tyvärr afled senator L. innan han hunnit afgifva utlåtande i saken. Den af lidnes arvingar ha emellertid anträffat bland hans papper mycket material för utlåtandet, såsom beräkningar och med blyerts gjorda anteckningar m. m. Af detta material äfvensom af de nuntliga meddelanden hr Hackman vid sina besök i Helsingfors erhållit af senator Lindberg, framgår, att senator L. delvis tänkt sig arbetet utförd på ett annat sätt än hvad hamnprojektet upptar, hvarigenom det blefve billigare. Dock hade senator L. ansett hela planen för mycket lycklig, men föreslagit några förändringar.

Ingenjör Gagneur hade sedermera utarbetat ett fullständigt kostnadsförslag och detaljerade ritningar, hvilka genomgåts af utskottets enda tekniskt bildade medlem distriktsingenjören Hildén, som afgifvit skriftligt utlåtande. Ännu hade utskottet till expert inkallat ingenjör Idström från Helsingfors, hvilken där utfört hamnbyggnader. Beträffande kajbyggnaderna hade ingenjör Idström i det närmaste varit af samma uppfattning som senator Lindberg.

Sålunda vore utskottet i besittning af ett ganska rikligt material för bedömandet af hamnfrågan. Utskottet hade redan framhållit, att det vore gynnsamt för staden att fördubbla kajlängden i södra ham-

Ut för alla till yrket hörande arbeten snabbt och till moderata pris. Arbetet omsorgsfullt och tidsenligt. — O.B.S. Åsta bokbinderi på orten.

Telefon 249.

Pellervogatan 12.

K. Hj. Homlund's Bokbinderi.

Uleåborgska Hembageriets

Café

i hörnet af Tor- kels- och Alex- andersgatan . . . rekommenderas.

Ovedersägligen smakar ett godt kaffe med våra specialbakverk ojämförligt bra

nen förbi vallhörnet, samt ingick till ryska kronan med anhållan att få uppföra kajbyggnader utanför vallarna. Tillsvidare har intet officiellt svar anlänt. Det svar, som härvarande ryska ingenjörstyrelse privatim meddelat, var sådant, att det icke kunde accepteras.

För vinnande av tid hade utskottet granskas den därpå följande fortsättningen af den föreslagna kajbyggnaden, hvilken komme att uppföras å det fyllda området invid mekaniska verkstaden. Här voro afsedda att utföras utbyggnader till 400 meters längd. Huruvida utbyggnaderna nu kunna komma i fråga är beroende af ringbanan. Utskottet har införskaffat ingenjör Idströms kritik af denna del af projektet. Han föreslår, att den skulle byggas snabbare och af trä, hvarigenom den blifve hälften billigare. Banan skulle dragas längs Alexanders gatan.

Utskottet är af den åsikt, att innan man skrider till utförande af denna del, ett bestämt svar skulle inväntas från ryska kronan. Skulle kajbyggnaderna här nu komma till utförande, skulle där möjligen skulle äfven tullverket uppställa fordringar. Därför borde man vänta, om möjlighet till att förlänga kajbyggnaden i södra hamnen skulle yppa sig.

En utländsk kvinnoadress till Finlands landtdag.

Det preussiska landsförbundet för kvinnorösträtt har till Finlands landtdag afslått en adress af följande innehåll:

Berlin 23 maj 1910.

Till Finlands Landtdag.

Undertecknade uttala till Representationen för det finska folket sin sympati och sin beundran för den modiga kamp som Finlands folk nyligen utkämpat och nu åter måste genomkämpa för sin frihet och sin rätt. Vi veta hvad det innebär, då att litet folk har att häfda sin rätt gentemot ett stort och öfvermåktigt rike. Uppfyllda af beundran se vi huru Finland upptager denna kamp för frihet och rätt, huru det förstår att genomföra den och dock samtidigt inom det ekonomiska såväl som inom det kulturella livet uppnå en höjd, som vanligen nås under lugna och säkra förhållanden. Då det finska folket redan gifvit på dylik kraft, uthållighet och mod, så kunna vi hysa den förhoppningen att den kamp, som nu åter påtvingas detsamma, skall föras till seger.

Vi kvinnor, som i Preussen sammanslutit oss för att kämpa för frihet och rätt, ha med glädje sett att Finlands kvinnor äro i tillfälle att i kampen för frihet och rätt stå sida vid sida med männen. Vi blicka upp till Finlands Landtdag som till ett lysande exempel för alla civiliserade stater, emedan det finska folket erkänt allas lika berättigande genom att män och kvinnor rådslå om och leda faderlandets öden. Må Finlands modiga kamp för frihet och rätt med det senaste föras till seger. Också för andra förtryckta folk blefve detta en sporre till kamp för folks dyrbarest ägodelar och deras själfbestämmelserätt och frihet. Våra välgångsönskningar gälla såväl Finlands Landtdag som hela Finlands folk.

Med utomordentlig högaktning. Styrelsen för det preussiska kvinnoförbundet för kvianörösträtt. (Namnunderskrifter).

Från Industrivärlden. Godsägaren hr H. Asikainen m. fl. hava i dessa dagar i en till senaten inlämnad skrivelse ansökt om stadfästelse av bolagsordning för Suotniemi Puustia-Tehdas Osakeyhtiö-benämnda bolag. Bolagets aktiekapital är 50,000 mk fördelat på 500 aktier å 100 mk, men kan höjas till 200,000 mk.

Lägenhetsköp. Fru Amanda Bergqvist har av agronomen Dimitrij Gädda köpt 1/20 av skattehemmanet och gården n:o 3 i Ylä-

säiniö by av Viborgs socken för en köpeskilling av 24,000 mk.

Ångbåtsköp. Handlanden Ossi Kivinen i Sordavala har sålt sin ågande ångbåt »Vihuri» åt ett i Jaakimvaara bildat bolag för 6,000 mk.

Ångbåten fördes i onsdags till Jaakimvaara.

Vid stadsfullmäktiges sammanträde

i går behandlades bl. a. följande ärenden:

För den tvättstuga, som skall uppföras för »Sedlighets vänners» tjänarinnor, hade stadsarkitekten uppgjort 3 skilda kostnadsförslag: 1) omändring af ett vedleder till tvättstuga stege kostnaderna till 1,100 mk, 2) för uppförande af en ny tvättstuga af bräder till 2,100 mk, och 3) för do af stock till 2,400 mk. Fullmäktige godkände det första förslaget.

Teaterhuset. På förslag af drätselkammaren godkändes teaterhusdirektionens hemställan om vidtagande, af särskilda arbeten å teaterhuset, såsom sänkande af orkesterplatsen, hvarigenom salongen skulle förstöras med tvänne stolar. För ändamålet beviljades ett anslag om 3,012 mk.

Omläggningen af träderna för elektrisk belysning i teatern, för hvilket arbete Elektricitetsaktiebolaget Paul Wahl & Co El. afdelning fordrat 10,000 mk, beslöto stadsfullmäktige öfverlämna på entreprenad.

En skriffmaskin skulle på stadsfogden Väinö Helles förslag anskaffas till stadsfogdekontoret.

I folkskoledirektionen återvaldes till medlemmar professor P. V. Granberg och doktorinnan E. v. Weymarn, hvilka voro i tur att afgå.

Kolerafaran. I anledning af medicinalstyrelsens skrivelse till stadens hälsovårdsnämnd bemyndigades nämnden att anskaffa en koleraläkare mot ett arvode af 20 mk per dag, så länge inga kolerafall i staden inträffa, men 30 mk om dagen, ifall kolerafall inträffa.

Dessutom beviljades åt nämnden 2,000 mk för vidtagande af nödiga åtgärder till förekommande af kolerafaran.

Ett arvode om 50 mk beviljades åt vaktmästaren F. Reinström, för extra arbete under revisorernas granskning af stadens räkenskaper.

Kommunalala biblioteket. Ett anslag om 1,303 mk 50 p. beviljades för ändring af folkbibliotekets lokal till lokal för det blifvande kommunala biblioteket. Arbetet kommer att under instundande sommar utföras af snickaren Kotilainen under öfvervakning af drätselkammaren och föreståndaren för folkbiblioteket.

Näringsrättigheter. Mot fru Maria Sökens ansökan att få idka handel i Viborg hade stadsfullmäktige för sin del intet att anmärka.

För Berliner Liedertafels emottagande beviljades af V. S. B. ett anslag om 1,500 mk.

Sjukhusbyggnaden å fattiggården. Enär grunden å det ställe, på hvilket den nya sjukhusbyggnaden å stadens fattiggård skulle uppföras, befunnits vara sådan att pålning vore af nöden, och pålning icke ingick i det kontrakt, som drätselkammaren uppgjort med entreprenören, byggmästar H. K. Paavilainen, hade denne för detta extra arbete fordrat 29,000 mk. I kompromissrätten, dit frågan af parterna dragits, hade staden förlorat. I anledning häraf hade förslag väckts om uppförandet af sagda sjukhus å ett annat ställe, nämligen vid öfre porten till fattiggårdens område. I denna händelse fordrade entreprenören 16,514 mk 50 p. i ersättning för arbetsmaterialernas förflyttning till det nya stället samt för planerande af samma ställe. Efter en lång diskussion och omröstning hänsköts ärendet till drätselkammarens afgörande.

Ny konsertsal. Det tidigare väckta förslaget om rådhussalens ombildning till en tidsenlig konsertsal remitterades till det byggnadsutskottet, hvilket tillsatts för det nya stadshusets uppförande. Ny idrottsplan. Särskilda idrotts- och gymnastikföreningar hade hos stadsfullmäktige anhållit, att åt dem måtte till idrottsplan öfverlämnas en äng invid Papula park på högra sidan om Heinjoki landsvägen. Turistföreningen hade meddelat, att den i anseende till Papula park för sin del icke hade något intet emot förslaget. Frågan

hänsköts till drätselkammarens utlåtande.

Slakthusfrågan förekom åter i går till behandling och föranledde en lång och delvis mycket hetsig diskussion, som i synnerhet tillspetsades sig mellan hr Schulman och Ikonen.

Till först gällde det att atgöra, huruvida ett kylhus skulle uppföras i förening med slakthuset eller — såsom några af stadens köthandlare anhållit — ett kylrum inrättas i stadens saluhall. Byggnadsutskottet för slakthuset hade i sitt utlåtande föreslagit, att köthandlarnas anhållan måtte lämnas utan afseende. Hr Suoniavaara, som hör till utskottet, men icke deltagit i förenämnda beslut, föreslog, att ett kostnadsförslag för inrättandet af ett kylrum i saluhallen skulle från byggnadskontoret införskaffas. Vid omröstning segrade utskottets förslag.

Därefter utspänn sig diskussionen angående frågan, om vid slakthuset skulle uppföras en skild afdelning för slaktning af svin samt bostäder för direktören och arbetarna. Under denna diskussion, hvarvid äfven de vise fädernas lingvistiska insikter kommo till användning, framhöll hr Schulman, att hr Ikonen blott af trakasserilystnad ville draga ut frågan på tiden, hvartil hr Ikonen gemälde, att utskottsmedlemmarnas studieresa i Sverige icke ländt saken till stor bättnad, då däremot hans inlägg, hvilka enhälligt omfattats af stadsfullmäktige, först länt frågan i den rätta spåret. Hr Hackman ville med anledning häraf ha i protokollet upptaget, att han för sin del ingalunda godkände alla hr Ikonens anmärkningar, ehuru han icke velat yttra sig. »Tystnad är icke alltid bifall».

Resultatet af diskussionen blef det, att svinslakteriet jämte de tidigare beslutna byggnaderna skulle utan afbrott uppföras, men frågan om uppförandet af en ekonomiebyggnad samt direktörens och arbetarnas bostäder skulle bordläggas.

Utminuteringsrättigheter. Åt handlandena N. P. Pugin och V. Robjoff beviljades rätt att utminutera viner och svagare rusdrycker ett år framåt, räknadt från den 1 iastundande juni.

Lokal för andra brandstationen. Brandkommissionens hemställan om anskaffande af lokal för andra brandstationen hänsköts till drätselkammaren.

Folkräkningen. Åt beredningsutskottet uppdogs att föreslå medlemmar i den bestyrelse, som på statistiska centralbyråns förslag kommer att tillsättas för den blifvande folkräkningen härstädes.

Natthärbärgat. Frågan om natthärbärgets indragande i gården n:o 37 vid Petersburgskagatan, hvarom polismästarens utlåtande inkommit, bordlades.

Häktad myntförfalskare. Nyligen häktade detektiva polisen i Kotka elektricitetsarbetaren Vihtori Neuvonen såsom misstänkt för myntförfalskning. Saken upptäcktes sålunda att Neuvonen å en kvinna gifvit en av honom förfälskad 1-marks slant. Vid polisundersökning i hans hem anträffades en hel myntvärkstad med former, arbetsredskap, halfärdiga mynt samt för myntförfalskningen nödvändigt bly, tenn och zinek, vilket han torde stulit från fabriken. För merna voro avsedda för 50 p. och 1 mks slantar.

Målet mot Neuvonen förevar i förgår till behandling inför rådstuvurätten i Kotka, men tog uppskov till den 8 juni.

Oärlig handelsresande. En korrespondent till »Karjala meddelar.

Då handelsresanden Lehtovaara från Viborg uppehöll sig i handlanden T. Pehkonens bostad i Pirholanmäki i Rautus och för en stund blifvit ensam i ett rum, öppnade han med ägna nycklar handlandens byrå och tillgrep därifrån 200 rubel.

Detta inträffade i förgår. I går anhölls Lehtovaara av länsmannen i Rautus och bekände sitt brott. Hos honom anträffades 90 rubel.

Husundersökning hos i Petersburg bosatt finne. Natte mot onsdagen inträngde gendarmer i lokomotivföreståndarens bostad vid Lomanskajagatan i Petersburg och föranstaltade husundersökning. De torde bortfört en hel del litteratur.

Man antager att husundersökningen väckt på grund av angivelse.

Eldsvåda i Parikkala. Torsdagen den 19 dennes kl. 11 f. m. utbröt eld i fru Emilia Fagerlund

tillhöriga Lautsila gårds i Parikkala bostadsbyggnad, vilken nedbrann till grunden. Lösäganden bärgades. Byggnaden var oförsäkrad.

Smittkoppor i Björkö. Senaste vecka insjuknade i Vatnuori by av Björkö socken i smittkoppor Jonas Körri. Han hade varit rest till Petersburg och legat sjuk hemma i 4 dagar, innan man av en händelse fick reda på arten af hans sjukdom, varefter kommunalläkaren doktor Rytkölä undersökte patienten och fann honom insjuknad i smittkoppor. Körri isolerades genast, gården desinficerades och alla där boende vaccinerades. Man vet ej ännu huruvida sjukdomen spritt sig till andra personer under de 4 dagar den sjuke varit hemma.

Justitiedepartementets utslag i målet mot Päivä. Justitiedepartementets beslut i anledning af guvernör Althans anhållan om förklaring af departementets utslag i målet rörande tidsskriften Päivä har ännu ej slutligt justerats. Det torde gå ut på att framhålla att utslaget, som afgifvits under vissa då rådande förhållanden, i och för sig är tydligt och klart och således ej tarfar någon förklaring. Som bekant var det vid afgifvandet af ifrågakvarande utslag endast fråga om huruvida anmälan skulle göras eller om periodisk tidsskrift kunde utgifvas utan föregående anmälan.

Vid Julinissarnas möte i går valdes till ledamöter i bestyrelsen fil. mag. R. Vitting, hovrådet O. Vihlman, disponenten I. Lindberg och ingenjör A. von Weissenberg. Till revisorer utsågos bärgsrådet Seth Sohlberg och redaktör C. J. Tollet.

Därjämte valdes en festbestyrelse.

Expropriation af St. Anne park.

Såsom tidigare omnämnts, har Hans Majestät Kejsaren vid föredragning å högsta ort anbefallt, att å militärförmyndigheterna i Viborg skall å det i Tervaniemi park inom Krono St. Anne fästning belägna Petersburget, som reser sig öfver Viborgs stad, ofördröjligen upplåtas ett så stort jordområde, som af militärväsendet anses erforderligt för uppförandet af en katedral och en minnesvärd å kejsar Peter I till hugfästade af 200-årsdagen af Viborgs fästnings intagande.

Härom hade från senatens civil-expedition genom guvernören anlänt meddelande till stadsfullmäktige jämte befallning; att värdsbusbyggnaden och katedralens skola af staden undanskaffas före den 27 juni, då grundstenen till katedralen lägges och minnestoden öfver kejsar Peter I inviges.

Ärendet förekom i går till behandling vid stadsfullmäktiges sammanträde. I sitt utlåtande hade drätselkammaren föreslagit, att ifrågakvarande byggnader skulle exproprieras i förening med det ifrågakvarande jordområdet, och hade drätselkammaren för detta änd-

mål låtit en besiktningsnämnd, bestående af stadsarkitekten B. Blomkvist, stadsingenjören B. Gagneur samt byggmästarna A. Isaksson och H. Paavilainen taxera byggnaderna, hvilka de uppskattat till ett värde af 44,100 mk.

Stadsfullmäktige godkände drätselkammarens utlåtande.

Ri kslagstiftningsfrågan.

I gårdagens Birsch. Vjä. d. inflyter ett uttalande om den nu rådande med elektricitet mättade atmosfären inom de ryska lagstiftande institutionerna, hvilken omständighet nu senast framträd under debatterna i den polska frågan, då bl. a. deputeraden Roditschiff jämförde den nuvarande ryska statligheten med Dschingis Khans valde. Ett uttåg som tydligen beror på talarens högt uppdrifna nervositet. Men att äfven riksrådets medlemmar förlorat den lugna besinnning och det klara omdömet, man är berättigad att fordra af lagstiftare, framgår af det högst märkvärdiga faktum att riksrådets Finlandsutskott, be gagna sig af några medlemmar från mars frånvaro, beslutit att skrida till detaljgranskning af rikslagstiftningsförslaget, som ännu alla icke förelagts riksrådet, då sagda förslag ej tillsvidare granskats, än mindre godkända af riksduman. Ett sådant tillvägagående strider emellertid direkt emot lagens tydliga föreskrift, säger Birsch Vjä., enär riksrådet ej har rätt att handlägga ärenden, som icke passerat riksduman. Ännu nyligen, tilläger bladet, hade den oppositionella præsens berömt riksrådet på bekostnad af hr Krupenskij's famosa dumautskott och n u med ens ett sådant förfarande, en sådan rättskränkning!

Frågan behandlas under innevarande session.

Dumans konferens har beslutit att på programmet för innevarande session uppsätta frågan om rikslagstiftningens utträckande till Finland jämte andra ännu olösta frågor.

Nya kasärnbyggnader i Finland.

Krigsministrerns sekreta lagprojekt.

Dagens »Nov. Vremja» meddelar att dumans riksforsvarsutskott antagit krigsministrerns sekreta lagprojekt om beviljande af 11 miljoner rubel för byggande af kasärner i Finland. Kommittén har dock nedprutat den af krigsministeriet åskade summan till 8 miljoner. Enligt hvad i dumakretsar uppgifves står det anförda lagprojektet icke i samband med den f. n. under debatt varande frågan om de rysk-finska relationerna utan bildar en del af den allmänna planen rörande en ombyggnad af militärkasärnerna allestädes i riket.

Nov Vremjas Helsingfors-telegram. Dagens Nov. Vremja publicerar följande typiska Hel-

singforstelegram: Till finnarnes stora missnöjen fördömer den svenska præsens skarpt den taktlösa, för ryssarne sårande japanska utställningen i Åbo. I sitt svar härfpå hotar utställningens arrangör generalguvernören med diplomatiska komplikationer från Japans sida och förklarar att Finland och Japan komma att existera äfven utan svenska sympatier.

Ett originellt symptom utgör prokuratorns i finska senaten protest mot promulgationen i enlighet med riksgrundlagarna genom riksduman och riksrådet af lagen om sjö tullrayonen.

De lokala politikerna glädja sig i anledning af hit ingångna rykten om slitningar inom oktobristlägret. I synnerhet ha separatisterna stärkts i sina förhoppningar genom duma-deputeraden Klimentkos handligssätt.

Diverse.

60 år fylde i går konsul J. Robert Stunkel.

Eftervinter. I Nilså och Rautavaara föll den 24 dennes så mycket snö, att marken betäcktes av ett i tum tjockt snölager. Sidesbrodden har förtrusit och på natten har temperaturen nedgått till — 4 grader.

Ryssland.

Ryska riksrådet brandhärjadt. Den byggnad i Petersburg, där riksrådet är inrymdt, har härom dagen nästan fullständigt nedbrunnit. Flera viktiga dokument ha förstörts. Man misstänker att mordbrand föreligger.

Censuren och guvernörsfrun. Censuren i Moskva hade nyligen beslagtagit en bok, som under titeln »I hästarnas värld» utkommit i Kaluga, på grund af att den innehöll osedliga skildringar från det ryska samhällslifvet. Sedan förbudet utfärdats, befanns det emellertid, att det var guvernörens i Kaluga gemål, furstinnan Gortschakoff, som var bokens författarinna. Man kan lättare tänka sig än beskrifva bestörtningen i Moskva.

Det persiska stridsäplet. Det följdes att Ryssland och dess förbundna England numera i hufvudsak enats om att erkänna Tysklands »ekonomiska intressen» i Persien. De två förnämnda makterna komma att skriftligen formulera hvad som inbegripes i deras ekonomiska och finansiella intressen. Därför erkännes uttryckligen Tysklands rätt att utveckla sin handel i Persien i enlighet med den öppna dörrrens politik.

Utlandet.

Jäsningen i Egypten.

Muhammedaner mot kristna.

Från London meddelas, att regeringen tilldelat öfverbefälhafvaren öfver de brittiska stridskrafterna

kamingallret med en känsla af fysisk njutning, som sköt alla själsstrider åt sidan.

Öfversten ringde efter vin och kakor. Ogifta herrar bjuda alltid besökande damer på vin. Där en gift kvinna skryter med sin baby, skryter en unkarl med sitt portvin och sin sherry. Augusta rodnade en smula och sade skrattdane nej till vinet. Hon brukade aldrig dricka vin på förmiddagen.

Men, ifrade öfversten. Den här gången måste ni det verkligen, mrs Latrobe Första gången ni varit hos mig — på tumanhand -- måste vi dricka en välgångsskål med hvarandra.

Han kunde icke säga att det var första gången hon öfver huvud varit i hans hus, ty han hade ofta bjudningar, men på detta sätt, ensam, liksom af stormen slungad in under hans tak, liksom till förebud af hennes kommande ställning i huset, så hade hon aldrig förut kommit i han väg.

Ja, en välgångsskål hade jag ingen-tid emot att tömma, sade Augusta hastigt, med ett litet skrat, afsedt att dölja bitterheten.

Öfversten betraktade henne med ett egendomligt uttryck. Hon hade god uppfattningsförmåga, men hon kunde icke fullt tyda hans blick.

Önskar ni er lycka i lifvet? frågade han långsamt.

i ett dylikt väder. Han led icke sällan af neuralgi och han och hans tandläkare i Liogston visste reda på några hemligheter dem världen för öfrigt icke hade någon aning om. Men då de kommit in i byggnaden ledde han henne in i biblioteket med samma blandning af riddelighet och ömhet som han fört henne genom allén. Han ålskade henne verkligen så mycket som hans själfviska, lättretliga och misstänksammanatur var i stånd till och hans tvekan berodde blott på att han stelnat i sina älskingsvanor och hade en smula svårt att sätta sig in i tanken på ett nytt giftermål.

Han betraktade detta möte inom hans egen hank och stör, som en särskild ödet vink. Den där gynnaren, hvars närhängenhet så mycket plågat honom, hade plötsligt försvunnit ur hans åsyn och han var ensam herre på täppan. Det fanns ingen annan i Highwood, så vidt han visste, som jagade på den mark han utstakat till sitt eget område. Hvar Mrs Morsheads tal om trohet efter döden angick var det en fix idé, som man icke behöfde fästa sig vid. Om Augusta ålskade honom var det hans fasta beslut att gifva sig med henne. Och han hade pengar nog att betrygga hennes framtid, äfven om hon icke skulle få fullt så mycket, som om hon ärfde sin mor. Den gamla kvinnan lefde blott upp hälften af sina inkomster och ökade med den

E. Bergqvists Bokbinderi

Vid hörnet af Katarine- & Gråmunkegatan 2.

Rekommenderar

sig för tillväkning af kontorsböcker, askar, infattning af tafnor, läderplastik etc.

Moderata pris & godt arbete.

i Egypten diktators-myndighet, att tråda i kraft så fort den befarade resningen utbryter.

Landets kristna befolkning (de s. k. kopterna) ha sändt en deputation till Europa, som skall utbedja sig stormaktens skydd mot den islamitiska fanatism, som hotar dem med undergång vid den väntade katastrofen.

I södra och västra delarna af Egypten råder redan ett formligt skräckvälde, och myndigheterna stå vanmäktiga mot dettas yttningar.

Invandringen till Amerika.

Stränga åtgärder. — Tusentals invandrare återsändas.

Från Newyork framgår, att på grund af den oerhörda invandretillströmningen under april månad, handhafves f. n. den amerikanska invandringslagens § 2 (som handlar om hvilka kategorier bland invandrarna, som skola afvisas) med den yttersta stränghet.

De obetydligaste kroppsfel eller sjukdomssymptom, något framskriden ålder och det allra minsta, som kan tänkas göra immigranten ej fullt lämplig för kampen för tillvaron, är tillräckligt att medföra hans återsändande, äfven om han är innebehafver af fullt tillräckliga penningmedel eller har nära släktingar, som vilja taga sig an honom.

Från den 1 januari till 30 april i år ankommo till Newyork 335,842 tredjeklass- och 56,120 andraklasspassagerare — tillsammans således nära 400,000, eller 20,000 flera än i fjol. Nära 7,000 återsändes, däraf 2,006 enbart i april månad.

Från hemmets och kvinnans värld.

Sätt, då ni ordnar edra blommor, alla långstjälkade i höga, litet dominerande glas eller vasar.

Låt de korta, tunga blommorna hamna i skålar eller öppna vasar. Som regel bör man helst sätta endast samma slags blommor i samma vas. Undantag härifrån kunna visst göras, men man bör vara aktam och sålunda förebygga alltför onaturliga färgsammansättningar.

En annan regel är, att blommor göra bästa effekten, när de arrangeras på ett visst världsöst, ledigt sätt. På så vis behöfs ej heller så mycket blommor.

Man bör äfven studera vasernas och skålarnas färger. Blå blommor böra icke sättas i skåra eller hjärt röda vasar. Är man treksam härvidlag, bör man för säkerhetens skull hålla sig till ofärgadt glas.

I rätt många familjer råder den ovanan att hålla barnen länge vakna om kvällarna. Vi ha gjort den erfarenheten äfven i s. k. bättre familjer, att två å tre års barn få vara uppe till kl. 10, och när barnen hunnit skolåldern, äro svaga föräldrar ännu mindre nogräknade med läggningstiden, skrifves i »Tidens tecken».

Hvarje förständig uppfostrinna torde dock utan svårighet inse, att denna kvällsvaka måste utöfva ett

andra hälften är från år sitt kapital. Han däremot lefde upp sina räntor till sista farthing. Det gällde ju också att tänka på den där lille professorspojken. Han ville icke göra honom till sin arvinge, om han finge en egen son, men han ville ge honom en god uppfostran och därigenom sörja för hans framtid. I pekuniärt hänseende skulle det icke vara så bra för Augusta att gifva sig med honom om modern gjorde henne arflös, som om hon hölle ut hos den gamla megäran till hennes död. Men hon skulle i alla fall icke bli fattig genom honom, och hon skulle göra honom lycklig. Äfven i detta ögonblick af exaltation, sade sig icke öfversten att han skulle göra Augusta lycklig. Det skulle naturligtvis bli en gifven följd af sakförhållandena. För öfrigt reflekterade han icke så mycket däröfver. När vi köpa en häst eller städja en tjänare, tänka vi icke på om de skola ha något behag eller någon nytta af oss, blott de tillfredsställa oss. Om vi ge tillräckligt lön åt den ena och tillräckligt foder åt den andra är det allt hvad de kunna begära af oss. Vår egen fördel är den faktor hvar på allt beror. Öfversten var icke den enda man i England som med ridderlighet friar till en kvinnas gunst för att sedan hålla henne som en fågel i bur, sedan han en gång lyckats fånga henne och som glömmet eller ej.

Ralongen på Bellevue var som ofta är

Engelska Vår- och Sommar Nyheter inkomna i största urval. Specialaffär för det finare Herrskrädderi Carl Haschke Nord. Bankens hus.

Kulörta Näsdukar hos O. & J. Strandell. Herrekiperingsaffär. Telef. 7 65.

Table with exchange rates for Hamburg, Lübeck, Frankfurt, Amsterdam, Stockholm, Christiania, and Köpenhamn.

menligt inflytande på barnets hälsotillstånd, då sömnen är ytterst viktig för barnets välbefinnande. Orsakerna till en dylik upp- och nedvänd ordning äro olika. Många föräldrar »ha icke hjärta» att neka sina barn vara med och ha litet roligt, andra äro för likgiltiga och bekväma och anse, att deras egen nattro blir mindre störd, om barnen läggas senare. Olämplig aftonmåltid kan äfven vara anledning till att de små somna sent.

Om man på kvällarna ger barnen någon lättsmält föda, som t. e. välling och skorpor samt litet frukt, skola friska barn, trötta efter dagens lekar och ras, somna godt och tryggt genast de kommit i säng. De ha icke heller svårt för att stiga tidigt upp om morgnarna, utan hälsa med glädje den nya dagen, ja, till och med skolarbetet. Komma de däremot sent i säng, händer det lätt, att de försöfva sig, bli slöa och däsiga, olustiga både för frukost och arbete och att de i skolan halfsofva eller åtminstone gäspa och hänga med kroppen.

Men icke blott af hälsoskäl är det viktigt, att barnen få gå tidigt till sängs. Det är också bättre för de stora, i synnerhet för modern. Hon behöfver ett par timmar både för sig själf och, om förhållandet är sådant, för samtal med lifskamraten, mannen. En del uteliff skulle kanske för öfrigt undvikas, om mannen vid hemkomsten från sitt ansträngande arbete fann huset lugnt och tyst.

Table with exchange rates for various cities like St. Petersburg, London, Paris, Antwerpen, and Berlin.

Ubetalandet af vinsterna sker alltid prompt under statens garanti och kan ske genom direkt insändande eller på intressenternas begäran genom våra förbindelser på de flesta större platser. Vår collet har städe varit ynnad av lyckan och hade vi ofta nöjet att, utom många andra betydande vinster, kunna till våra intressenter direkt utbetala de första hufvudvinsterna. Man kan förutse, att ett sådant på solid basis grundat företag med säkerhet skall finna särdeles många deltagare och bedja vi därför, för att kunna utföra alla uppdrag, att benäget, sända oss desamma fortast möjligt.

Landtmäteri-blanketter erhållas å d. bl. kontor.

Utbjudes hyra.

2, 3, 4, 5 och 6 rums lokaler i A. B. Alfus hus Alexandersgatan N:o 9. Närmare genom

Disponenten. Telefon N:o 64. Från 1 Juni 1 och 2 rum och kök i andelsgården »Vilke» r. l. Ladaug. 5, kv. 2. (Karj 1288).

DIVERSE.

Till Wasa och mellanliggande hamnar afgå altenerande

S/S Ebba Munck & Fredrik Wilhelm hvarje söndag kl. 1 på morgonen. Närmare hos K. Lundberg & Co.

Vinstdragning den 22 Juni d. å

600,000 R.Mark. Erbjuder såsom hufvudvinst i lyckigaste fall den nyaste stora Hamburger Penning-Utdotningen, vilken är bifallen och garanterad af den höga regeringen.

Table with lottery results for 600,000 R. Mark, listing various prize amounts and their frequencies.

Vinstdragningar äro enl. planen officiellt fastställda. Till nästa, första vinstdragning i denna stora av staten garanterade pänninglottnings kostar.

A. Rafns erkänt goda Kaffé Helsingfors Kaffehandel. Katarinegatan 20. Telef. 389.

DAGLISTA

Från och med den 1 Maj 1910 öppnhållas postanstalterna i Wiborg tillsvärdare: Centralpostkontorets

Wiborgs Ångslups Aktie Bolags Turlista för 22 - 28 Maj 1910.

Table with columns: Åndstation, Afgå från Viborg, Retur. Lists departure and return times for various destinations like Junstila, Kurkela, Lihaniemi, etc.

Turer på Wuoksen.

Ångb. »Tapiro» & »Koivisto» dagligen: Från Antrea till Ristinieni kl. 9,15 f. m.

Turer på Suvanto.

Ångb. »Runo» söckendagar: Från Koukunniemi till Kiviniemi kl. 4 f. m.

Postkontorsfilialen Viborg B. Järnvägs-gatan N:o 3

Söckendagar kl. 10 f. m.—2 e. m. och kl. 4—6 e. m. afven som för utgiftning af tidningar kl. 7,15—7,30 e. m.

Postkontorsfilialen i vid Pellervogatan 14.

Söckendagar kl. 10 f. m.—2 e. m. och kl. 4—6 e. m. Sön- och haldagar kl. 9—11 f. m.

Postexpeditionen af II klassen i Neitsytyniemi

Söckendagar kl. 9—11 f. m. och 4—6 e. m. Sön- och haldagar kl. 9—11 f. m.

Sommarpoststationen i Hiekkä

(1 juni—1 oktober). Söckendagar kl. 10—12 p. d. och 4—6 e. m.

söndagar då nattvardsgång eger rum, då afgångstiden är 2,30 e. m. Från Hopeasalmi till Antrea söndagar kl. 5,30 e. m.

Från Antrea till Ristinieni kl. 9,15 f. m. Ristinieni till Antrea » 7 f. m. Antrea till Kiviniemi kl. 9,15 f. m. Kiviniemi till Antrea kl. 2,30 8 f. m.

Från Antrea till Kuparsaari kl. 6 e. m. Kuparsaari till Antrea » 5,45 f. m. Sön & haldagar: Från Antrea till Antrea kyrka kl. 7 f. m. Antrea kyrka retrn kl. 1 e. m. utom

(5,48), Antrea (8,10), Imatra (9,28), Vuoksenniska (9,50); L. till 1 juni och från 1 sept., 7,33, Hovinmaa (8,07); T. 7,40 P:burg (12,09); T. 8,00 Villmanstrand (10,30), Kouvola (11,51), Riihimäki (4,19), H:fors (6,42); T. 11,20 P:burg (4,10); L. 1 maj—15 sept. 11,45 Nurni (12,26); P. 1,20 Villmanstrand (3,20), Kotka (7,15), H:fors (10,50); L. 1 maj—15 sept. 1,25 Hovinmaa (1,52); T. 1,30 Antrea (2,45), Elisenvaara (5,14), Nyslott (8,00), Sordavala (7,35), Värtisilä (godståg III kl. 11,40), Joensuu (godståg III kl. 8,26); T. 1,55 Antrea (3,10), Imatra (4,07), Vuoksenniska (4,34); P. 2,25 P:burg (7,00); T. till 1 juni och från 1 sept. 3,30 Perkjärvi (4,44); T. 4,15 Antrea (5,28), Imatra (6,27), Vuoksenniska (6,45); L. 4,20 Hovinmaa (4,48); T. 4,50 V:strand (6,40), Kouvola (8,14); T. 4,50 P:burg (9,51); B. 5,30 Antrea (7,02); P. 7,15 P:burg (11,20); B. 7,15 Antrea (9,03), Elisenvaara (12,00), Nyslott (8,27); P. 7,30 P:burg (11,58), T. 8,05 V:strand (10,00); T. 8,30 Antrea (9,46), Imatra (10,50), Vuoksenniska (11,08); T. 1 juni—14 sept. 9,50 P:burg (2,20); L. 1 juni—1 sept. 10,00 Hovinmaa (10,28), T. 10,29 H:fors (7,52); T. 11,23 Perkjärvi (12,27), P:burg (8,35); P. 11,40 V:strand (1,25) Kotka (7,10), H:fors (8,55).

Anlända från: K. 2,27 P:burg (11,40); P. 5,03 H:fors (8,00), Kotka (9,50), V:strand (3,25); K. 5,56 H:fors (10,50); T. 7,08 H:fors (9,40); T. till 1 juni och fr. 1 sept. 7,30 V:strand (5,40); T. 7,30 P:burg (1,00); B. 7,34 Antrea (6,10); T. 9,15 P:burg (5,25), Valkeasaari (6,50); T. 1 juni —1 sept. 9,20 V:strand (7,20); T. 9,27 Vuoksenniska (6,55), Imatra (7,11), Antrea (8,14); L. till 1 juni och fr. 1 sept. 9,29 Hovinmaa (9,00); B. 10,33 Elisenvaara (5,25), Antrea (8,54); T. 10,44 Kouvola (7,15), V:strand (8,35); T. 11,38 P:burg (8,00); P. 1,03 P:burg (9,55); L. 1 maj—15 sept. 1,14 Nurni (12,35); L. 1 maj—15 sept. 2,20 Hovinmaa (1,55); T. 3,22 Joensuu (godståg III kl. 2,40), Värtisilä (godståg III kl. 5,00), Sordavala (9,10), Nyslott (6,40), Imatra (12,12), Vuoksenniska (11,40); T. 3,47 H:fors (12,00), Riihimäki (7,55), Kouvola (12,10), V:strand (1,35), T. 3,54 P:burg (12,30); L. 5,58 Hovinmaa (5,30); T. till 1 juni och från sept. 6,18 Perkjärvi (5,20); T. 6,42 Vuoksenniska (3,50), Imatra (4,25), Antrea (5,28); P. 6,58 H:fors (9,50), Kotka (1,10), V:strand (5,10); T. 7,54 P:burg (4,30); T. 1 juni—1 sept. 8,57 P:burg (5,30); T. 9,14 Vuoksenniska (6,15), Imatra (6,56), Antrea (8,04); P. 9,38 Joensuu (10,45), Antrea (8,20), Nyslott (2,30); T. 10,12 P:burg (6,40); L. 1 juni—1 sept. 11,14 Hovinmaa (10,47); P. 11,23 P:burg (8,10).